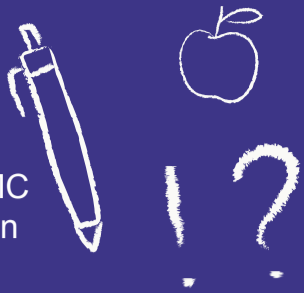

Jaarverslag Leerplicht en RMC 2018-2019

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag Leerplicht-RMC 2018-2019. Het afgelopen schooljaar zijn enkele gemeenten voor de uitvoering van hun leerplichttaken, aangesloten bij de gemeente Tilburg. Met als uitgangspunt, handelen vanuit één visie en één werkwijze waarbij de eigen lokale invulling van het beleid gewaarborgd blijft. Dit is het eerste jaarverslag dat opgesteld is door de gemeente Tilburg waarin ook gegevens zijn opgenomen van de omliggende regiogemeenten.

In overleg met deze regiogemeenten: Dongen, Gilze-Rijen, Goirle, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Oisterwijk en Waalwijk is eind 2018 een verkennend onderzoek uitgevoerd naar een mogelijke regionale samenwerking op het terrein van leerplicht in Midden Brabant. Aanvullend op dit onderzoek is in de zomer van 2019 een gespreksronde gevoerd langs alle gemeenten in de regio Midden Brabant. Daarbij is gesproken met de wethouders onderwijs, managers sociaal domein, onderwijsambtenaren en in een enkel geval ook met de leerplichtconsulent. Vanuit het regionale geloof in betere kansen voor de jeugd bij een goede samenwerkingsaanpak, zal de komende periode worden onderzocht hoe een nauwere samenwerking tot stand kan komen.

Mogen zijn wie je bent, ieder op zijn of haar eigen unieke manier. Mogen leren zoals je leert, waarbij talenten en behoeften worden gezien. Mee kunnen doen op school en toe kunnen groeien naar een toekomst met perspectief. Dit vraagt om maatwerk, adequaat onderwijs en passende ondersteuning. Voor leerplicht en RMC betekent dit vooral een benadering vanuit de gedachte van leerrecht. Signalerend, sturend, adviserend en helpend. Meestal gaat het goed op school en ligt een diploma binnen handbereik. Toch is dit niet altijd voor iedereen vanzelfsprekend. Soms zitten kinderen thuis of verlaten jongeren voortijdig de schoolbanken. Aan ons de waardevolle taak om samen met het onderwijsveld en het sociaal domein ervoor te zorgen dat er passend onderwijs en passende ondersteuning wordt geboden. Ieder kind en iedere jongere heeft immers recht op onderwijs en een ononderbroken ontwikkelingsproces.

Onze inspanningen en resultaten gedurende schooljaar 2018-2019 in het bestrijden van verzuim en voortijdig schoolverlaten zijn te lezen in dit jaarverslag.

Team Leerplicht - RMC

Regionale samenwerking

Gemeente Tilburg is contactgemeente voor RMC regio 35 Midden Brabant. Zij voert voor 8 gemeenten de RMC-functie uit. Daarnaast voert de gemeente Tilburg de leerplichtfunctie uit voor de gemeenten Loon op Zand, Gilze en Rijen en Dongen.

Leerplicht en RMC

Het doel van de huidige Leerplichtwet is het recht op onderwijs waarborgen. De leerplichtwet geldt voor alle kinderen en jongeren in Nederland van 5 tot 16 jaar. Ook kinderen met een andere nationaliteit, kinderen van asielzoekers en personen zonder verblijfsstatus vallen hieronder. Voor jongeren van 16 tot 18 jaar geldt de kwalificatieplicht.

Leerplicht

De meeste kinderen gaan naar de basisschool als ze 4 jaar worden. Met 4 jaar zijn kleuters nog niet leerplichtig. De leerplicht begint op de 1e dag van de maand nadat het kind 5 jaar is geworden. De leerplicht eindigt aan het eind van het schooljaar waarin de jongere 16 jaar is geworden. Een schooljaar loopt van 1 augustus tot en met 31 juli. De leerplicht eindigt ook nadat 12 volledige schooljaren zijn doorlopen.

Kwalificatieplicht

Hebben jongeren op hun 16de geen startkwalificatie dan zijn zij kwalificatieplichtig totdat zij 18 jaar worden. Een startkwalificatie is een havo- of vwo-diploma of een diploma op mbo niveau 2 of hoger. De kwalificatieplicht is een maatregel om de kansen van jongeren op de arbeidsmarkt te vergroten. Evenals de leerplicht is de kwalificatieplicht geregeld in de Leerplichtwet.

RMC

Jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten noemen we voortijdig schoolverlaters (vsv'ers). Jongeren vanaf 18 jaar zijn wettelijk niet meer verplicht om een startkwalificatie te behalen. Om de mogelijkheden op de arbeidsmarkt te vergroten worden jongeren tussen 18 en 23 jaar gestimuleerd om toch een startkwalificatie te behalen. Dit is een taak van de RMC-trajectbegeleider. De gemeente Tilburg voert de RMC-taken uit voor alle gemeenten binnen regio 35 Midden-Brabant. Meer over RMC is te lezen onder de kop Regionale Meld- en Coördinatiefunctie.

Taken en verantwoordelijkheden

De leerplichtconsulent

Binnen de gemeente Tilburg wordt in plaats van de wettelijke term leerplichtambtenaar, de term leerplichtconsulent gebruikt. De leerplichtconsulent vervult een belangrijke schakelrol. Hij of zij onderhoudt het contact met de school, met de leerling en met de ouders. Samen met school zet de leerplichtconsulent zich in om schoolverzuim en uitval te voorkomen. Naar aanleiding van een verzuimmelding wordt een onderzoek opgestart en wordt gezocht naar oplossingen en passende acties. Als een melding van de school aanleiding geeft tot zorgen over de ontwikkeling van de leerling, worden ouders en/of leerling doorverwezen naar de vrijwillige hulpverlening. De leerplichtconsulent werkt volgens de Methodische Aanpak Schoolverzuim nauw samen met partners in de zorg. Naast de preventieve taak heeft de leerplichtconsulent ook een handhavende, adviserende en voorlichtende taak.

Ouders, verantwoordelijke personen en de jongere

In de leerplichtwet is vastgelegd dat ouders ervoor moeten zorgen dat hun leerplichtige kinderen bij een school staan ingeschreven en dat zij die school ook daadwerkelijk bezoeken volgens het door de school vastgesteld rooster. Jongeren die ouder zijn dan 12 jaar, zijn zelf mede verantwoordelijk voor verzuim.

De school

School registreert het verzuim en heeft een verzuimbeleid dat gericht is op preventie en het voorkomen van ongeoorloofd verzuim. Als een leerling te laat komt en/of spijbelt dan informeert de school de ouders en volgt er een disciplinaire maatregel. In overleg met de leerplichtconsulent kan een preventief verzuimgesprek daarbij ook een mogelijkheid zijn. Gaat het ongeoorloofd verzuim ondanks deze maatregelen door, dan doet school tijdig een melding bij leerplicht via het landelijke verzuimloket van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO).

De onderwijsinspectie

Het houden van toezicht op het naleven van de Leerplichtwet bestaat uit twee componenten. Erop toezien dat de scholen de Leerplichtwet naleven en erop toezien dat individuele leerlingen en hun ouders voldoen aan de Leerplichtwet. De eerste taak behoort toe aan de Inspectie van het Onderwijs en de tweede taak is de taak van de gemeentelijke leerplichtconsulent.

Gemeentelijke gegevens

De leerplichtadministratie

De leerplichtadministratie is de basis voor de handhaving van leerplicht. Hiermee wordt zicht gehouden op de leerplichtige en kwalificatieplichtige leerlingen en gecontroleerd of deze leerlingen bij een school staan ingeschreven. De gehele schoolloopbaan van leerlingen wordt in de administratie gevolgd. Ook wordt bijgehouden of een jongere een startkwalificatie heeft behaald. De verplichting voor de gemeente om dit te registreren geldt voor de leeftijd van 5 tot en met 22 jaar. De jongeren die niet meer leerplichtig of kwalificatieplichtig zijn worden in dit verslag 'bovenleerplichtigen' genoemd.

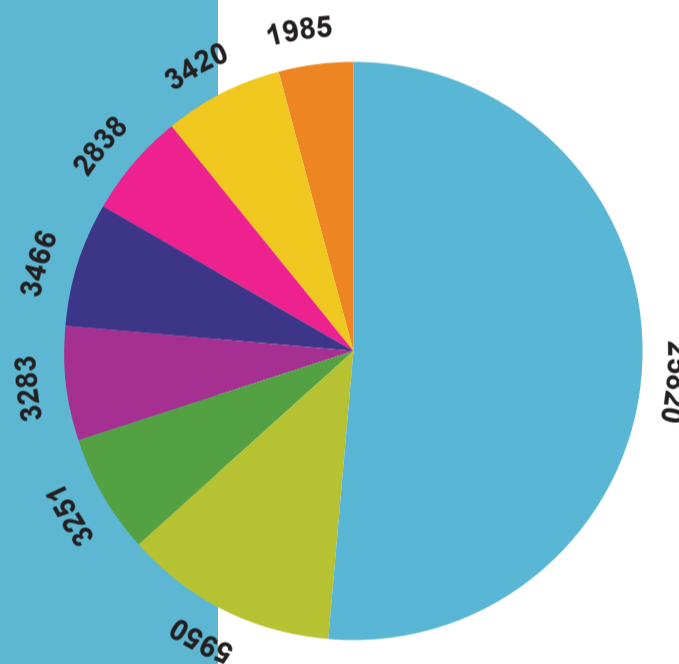
In- en uitschrijvingen

De schoolinschrijvingen worden centraal ingelezen in het jeugdvolgsysteem (JVS). Eén van de voordelen van JVS is dat de leerlingen die op een gegeven moment geen schoolinschrijving hebben (mogelijk absoluut verzuim) automatisch, binnen een week, in de caseload worden opgenomen. Ouders van leerlingen die geen schoolinschrijving hebben worden benaderd met de vraag waar hun zoon/dochter op school zit. Bij de meeste leerlingen is er wel een schoolinschrijving maar zit er een periode tussen uitschrijving en nieuwe inschrijving. Bij de overige leerlingen is er vaak sprake van emigratie of bezoeken van een school in het buitenland. Een enkele leerling wil een vrijstelling aanvragen.

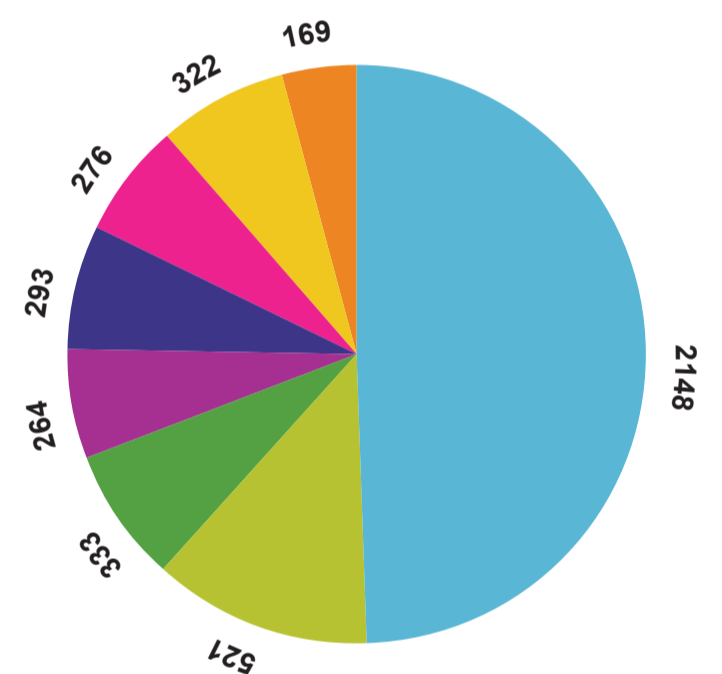
Leerplichtstatus op 31 juli 2019*

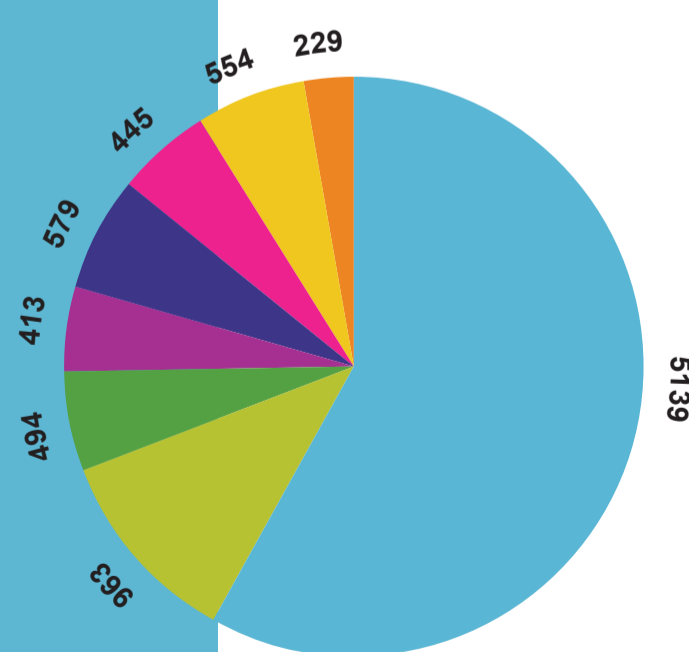
Aantal leerplichtigen per gemeente (totaal 50.013)

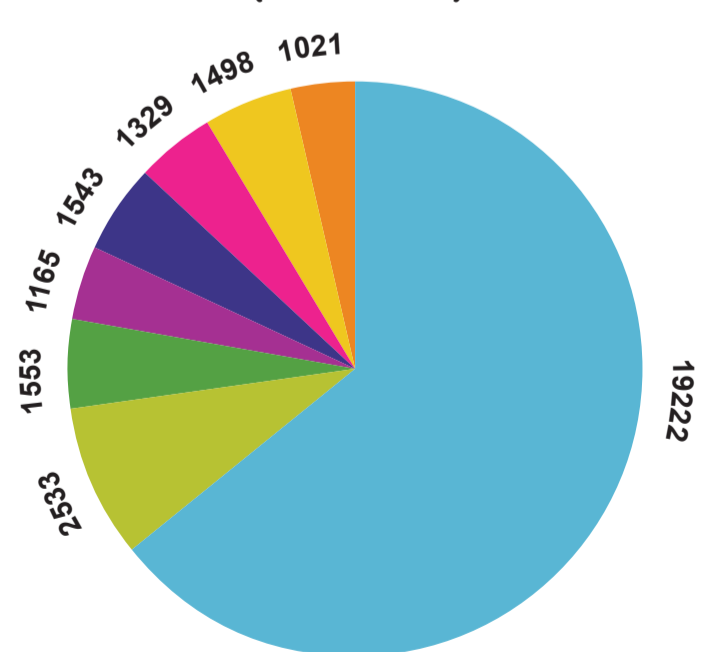
Aantal kwalificatieplichtigen per gemeente (totaal 4.326)

Aantal bovenleerplichtigen per gemeente (totaal 8.816)

Startkwalificatie behaald per gemeente (totaal 29.864)

(*) Omdat het jeugdvolgsysteem een dynamisch systeem is, is in het hele jaarverslag waar cijfers worden getoond, gewerkt met peildatum 31 juli 2019. Leerlingen verhuizen, emigreren etc. Dit maakt dat de cijfers per datum kunnen verschillen van elkaar. Deze cijfers hebben betrekking op de jongeren die op 31 juli 2019 woonachtig waren in een van de 8 gemeenten.

Verzuim

Absoluut verzuim

Een leer- of kwalificatieplichtige jongere staat niet ingeschreven op een school of onderwijsinstelling.

Relatief verzuim

Een leer- of kwalificatieplichtige jongere staat wel ingeschreven op een school of onderwijsinstelling, maar verzuimt zonder geldige reden les- en/of praktijktijd. Hieronder staan de verschillende vormen van relatief verzuim beschreven.

Wettelijk verzuim

Is een leerling ongeoorloofd 16 uur of meer afwezig in een periode van 4 weken, dan is er sprake van wettelijk verzuim.

Overig verzuim

Onder overig verzuim valt verzuim van een leerling die minder dan de wettelijke termijn - 16 uur in 4 weken - verzuimt, maar wel lesuren of dagdelen overslaat of te laat komt. Ook verzuim dat samenhangt met achterliggende problemen - door bijvoorbeeld de gezinssituatie, sociaal- emotionele problematiek of andere zorg - van de leerling valt onder deze categorie verzuim.

Langdurige relatief verzuim

Indien een ingeschreven leerplichtige of kwalificatieplichtige jongere langer dan 4 weken aaneengesloten zonder geldige reden verzuimt, is er sprake van langdurig relatief verzuim.

Luxeverzuim

Een leer- of kwalificatieplichtige jongere gaat zonder toestemming tijdens de schoolperiode met vakantie.

Uitstroom absoluut verzuim per gemeente op 31 juli 2019*

Uitstroom absoluut verzuim	Dongen	Gilze en Rijen	Goirle	Hilvarenbeek	Loon op Zand	Oisterwijk	Tilburg	Waalwijk
(Terug) naar school	266**	32	9	0	12	7	326	3
Overdracht RMC *	1	7	1	0	2	0	48	1
Buiten de regio verhuisd	5	18	0	0	11	0	58	3
Hoogst haalbare bereikt	3	3	0	0	1	0	26	0
Heeft een vrijstelling	3	2	0	0	1	1	23	0
Vrijstelling van inschrijving *	1	9	2	0	2	1	45	1
Vertrokken met onbekende bestemming	0	0	0	0	0	0	5	1
Niveau 2 niet haalbaar *	0	0	0	0	0	0	1	0
Totaal	279	71	12	0	29	9	532	9

(*) De cijfers betreffen de absoluut verzuimders die om een terechte reden zijn gemeld en op 31 juli 2019 woonachtig waren in één van de 8 gemeenten.

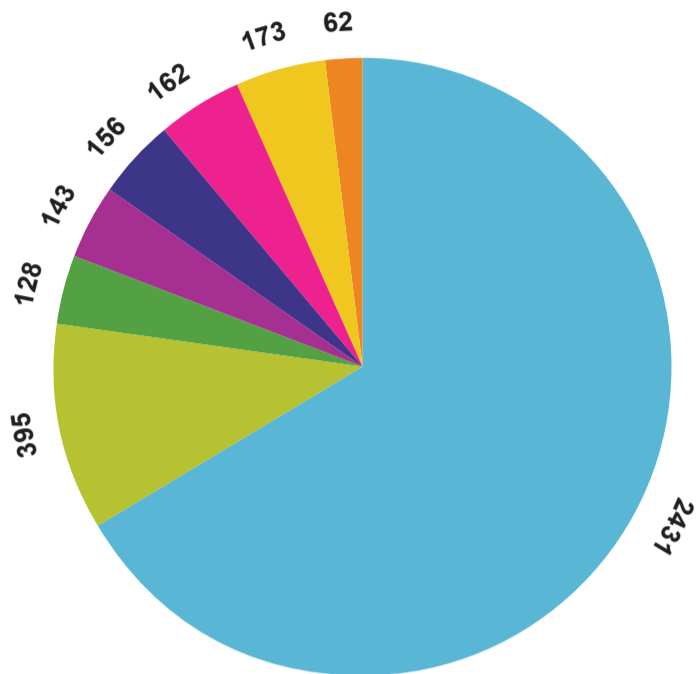
(**) Het hoge aantal uitstromers '(terug) naar school' bij de gemeente Dongen wordt veroorzaakt door veel relatief laat doorgegeven schoolinschrijvingen. Het werkproces absoluut verzuim wordt automatisch opgestart indien er geen inschrijving is doorgegeven. Het leerplichtteam doet onderzoek naar het absoluut verzuim en corrigeert indien nodig de cijfers.

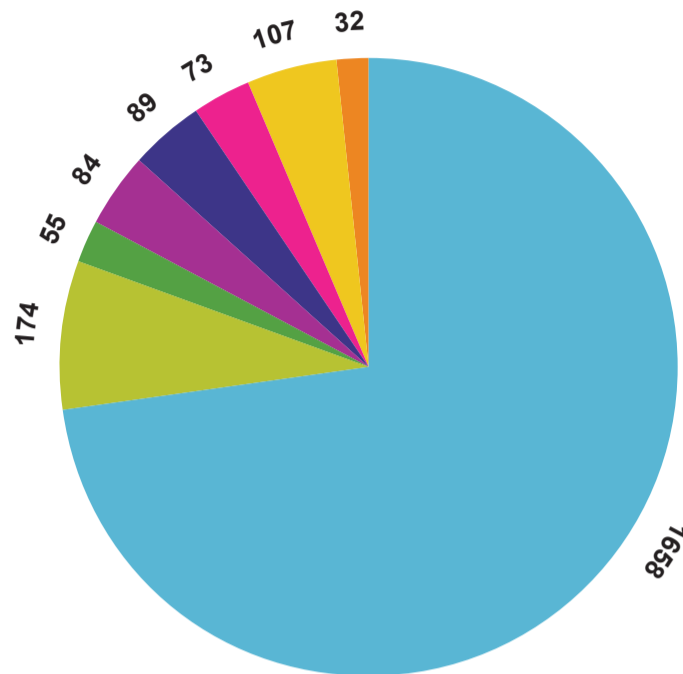
Meldingen relatief verzuim Leerplicht op 31 juli 2019*

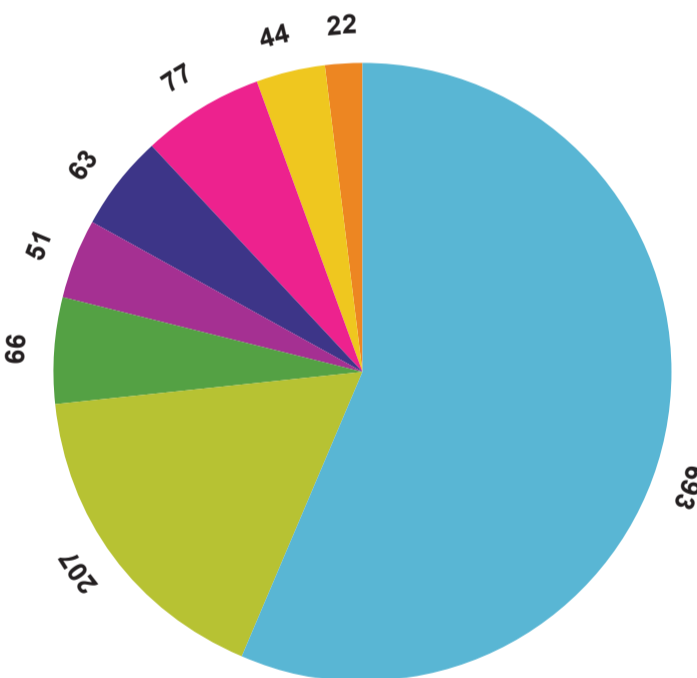
Totaal aantal verzuimmeldingen 18- per gemeente (totaal 3.650)

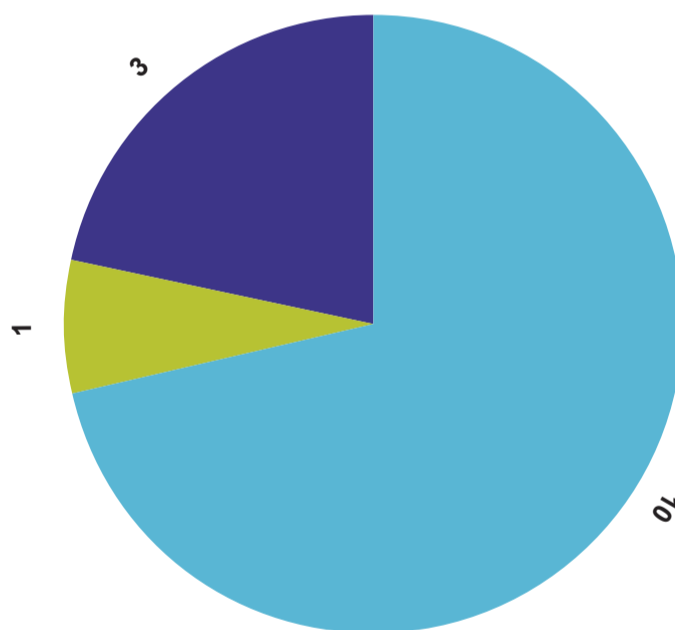
Aantal meldingen wettelijk verzuim per gemeente (totaal 2.272)

Aantal meldingen overig verzuim per gemeente (totaal 1.223)

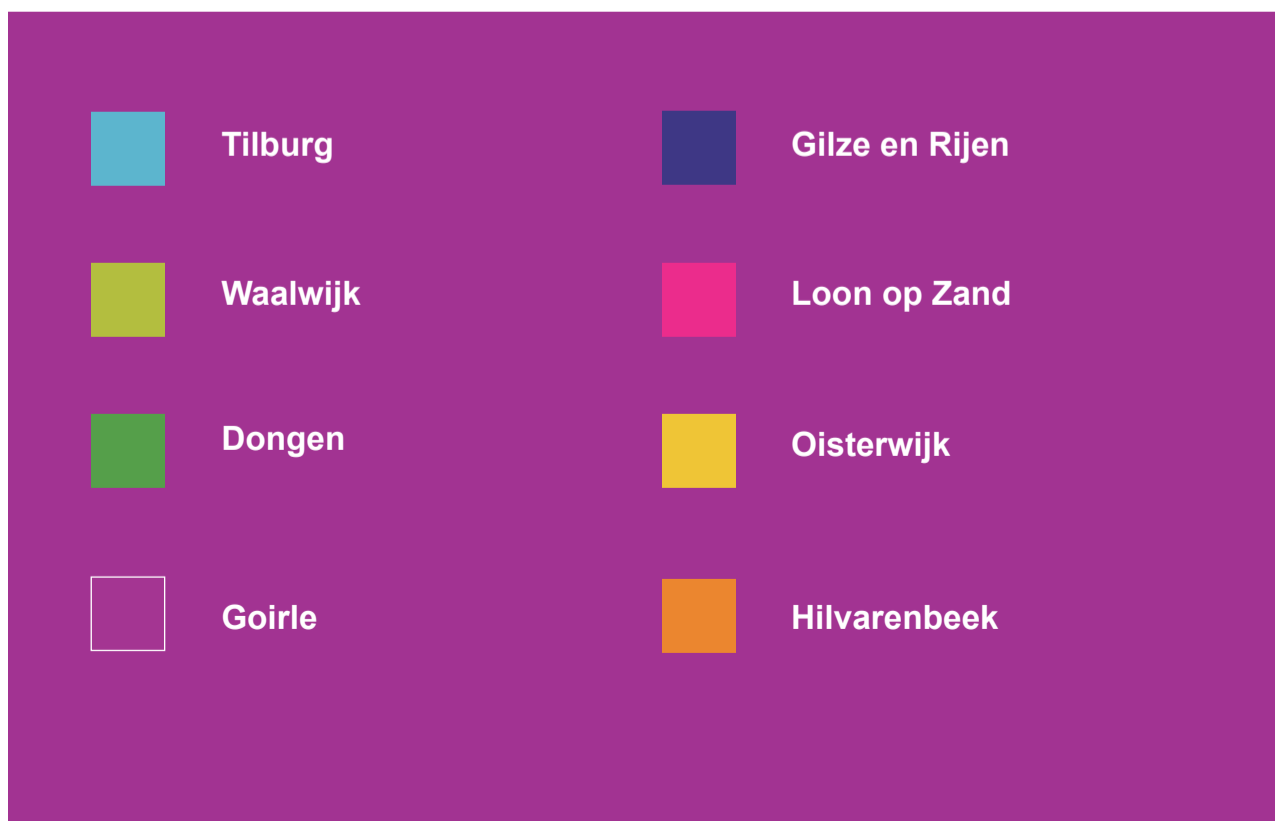
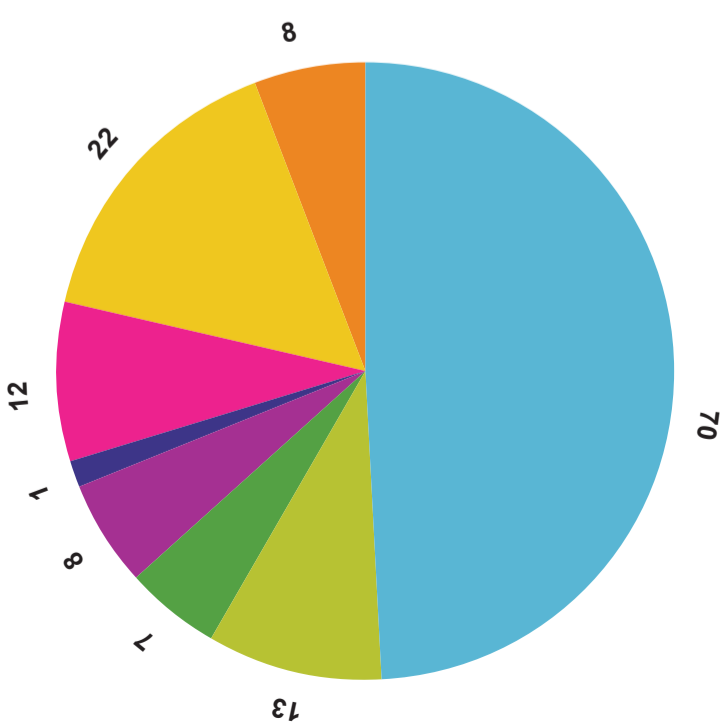

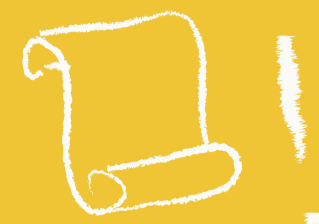
Aantal meldingen langdurig relatief verzuim per gemeente (totaal 14)

(*). Omdat het jeugdvolgsysteem een dynamisch systeem is, is in het hele jaarverslag waar cijfers worden getoond, gewerkt met peildatum 31 juli 2019. Leerlingen verhuizen, emigreren etc. Dit maakt dat de cijfers per datum kunnen verschillen van elkaar. Deze cijfers hebben betrekking op de jongeren die op 31 juli 2019 woonachtig waren in een van de 8 gemeenten.

Aantal meldingen luxe verzuim per gemeente (totaal 141)

Preventie

Verzuim kan een eerste fase zijn in een proces dat eindigt met het verlaten van school zonder diploma. Het voorkomen van verzuim is de meest effectieve manier om voortijdig schoolverlaten tegen te gaan. Samen met de scholen kan de leerplichtconsulent preventief te werk gaan. Dit kan onder andere door preventiesprekuren in te voeren en tijdens deze spreekuren op scholen gesprekken te voeren met leerlingen die beginnend verzuim laten zien. Op deze manier kan worden voorkomen dat het verzuim uit de hand loopt.

Handhaving

Op grond van de Leerplichtwet is de directeur van een school verplicht om een melding te doen bij 16 uur ongeoorloofd verzuim per 4 aaneengesloten weken of bij 1/8 deel van de lestijd gedurende 4 weken. Dit wordt het wettelijke verzuim genoemd. Overigens kan een directeur of teamleider ook een melding doen wanneer het (nog) niet wettelijk verplicht is om te melden, maar wanneer men bang is dat de door de school getroffen maatregelen niet voldoende zijn om het spijbelen te stoppen. Bij de meeste scholen worden ouders/verzorgers vooraf schriftelijk geïnformeerd en gaan mentoren/teamleiders in gesprek over het verzuim. In het Convenant voortijdig schoolverlaten dat in de regio Midden-Brabant is ondertekend, is afgesproken dat de scholen vanaf 25x te laat komen of uren ongeoorloofd verzuim mogen melden.

Waarschuwing

De leerling die ouder dan 12 jaar is, is zelf verantwoordelijk voor het verzuim. Na de melding van 16x te laat en/of uur ongeoorloofd verzuim krijgt de leerling samen met de ouders een gesprek. Er wordt gevraagd naar de redenen van verzuim en indien nodig hulp ingezet. Als dit de eerste melding is krijgt een leerling nog de kans om zijn gedrag aan te passen en ontvangt hij/zij een waarschuwing.

Halt-verwijzing en proces-verbaal

Als een leerling blijft verzuimen kan de leerplichtconsulent eenmalig een Halt-straft voor leerplicht geven. Halt wordt ingezet bij veelvuldig licht verwijtbaar verzuim. In sommige gevallen gaat de leerplichtconsulent over tot het opmaken van een proces-verbaal. Het proces-verbaal wordt naar het Openbaar Ministerie verstuurd. Uiteindelijk is het de rechter die bepaalt of er een straf volgt in de vorm van een boete, taak- of leerstraf en/of jeugdreclassering.

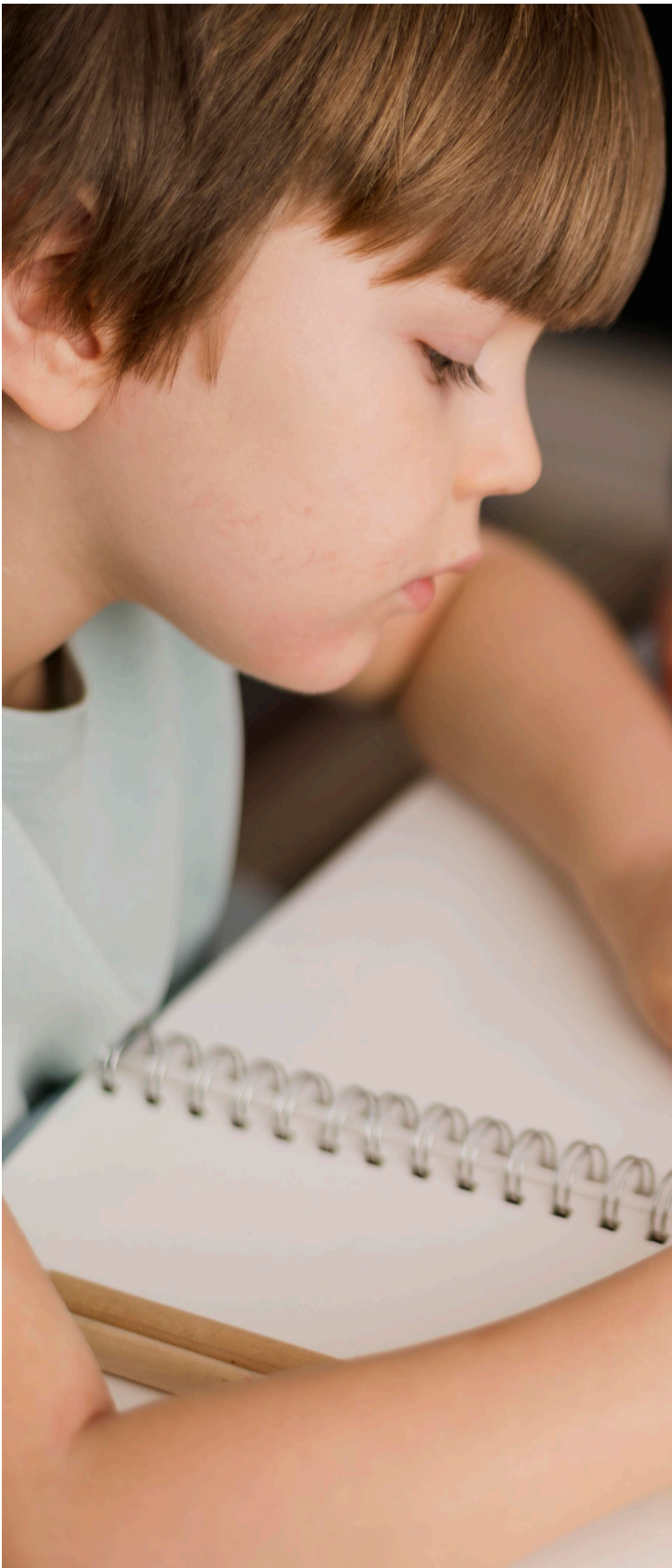
Ingezette handhavingsinstrumenten bij relatief verzuim per gemeente op 31 juli 2019*

Gemeente	Kennis-gevings-brief	Waarschuwing	Proces verbaal	Proces verbaal na negatieve HALT	HALT verwijzing	Geen sanctie
Dongen	0	51	5	0	5	65
Gilze en Rijen	1	44	2	0	4	82
Goirle	0	38	7	0	5	67
Hilvarenbeek	0	10	0	0	0	23
Loon op Zand	0	38	10	0	5	87
Oisterwijk	0	20	5	0	1	54
Tilburg	2	572	60	13	43	1133
Waalwijk	0	28	18	5	7	261
Totaal	3	801	107	18	70	1772

(*) De cijfers betreffen de ingezette handhavingsinstrumenten voor relatief verzuimers die op 31 juli 2019 woonachtig waren in één van de 8 gemeenten.

Er werd geen sanctie opgelegd indien er sprake was van een de volgende situaties:

- inzet hulplening;
- onterechte melding;
- niet verwijtbaar verzuim;
- deelname aan school vervangend traject etc.

Verleende vrijstellingen per gemeente op 31 juli 2019*

Vrijstellingen

De Leerplichtwet kent verschillende redenen om een beroep op vrijstelling van de inschrijvingsplicht te doen. Daarnaast kunnen ouders onder bepaalde omstandigheden een vrijstelling van de leerplicht of kwalificatieplicht aanvragen. Er zijn echter wel duidelijke voorwaarden aan verbonden. De voorkeur ligt bij het terugleiden van de jongeren naar school of een speciaal traject.

Artikel 3a en 3b

Vervangende leerplicht.

Artikel 5 onder a

Beroep op vrijstelling van de inschrijving op lichamelijke/psychische gronden.

Artikel 5 onder b

Beroep op vrijstelling van de inschrijving vanwege bedenkingen tegen de richting van het onderwijs.

Artikel 5 onder c

Beroep op vrijstelling van de inschrijving vanwege inschrijving op en bezoek van een school in het buitenland.

Artikel 5a

Ouders met een trekkend bestaan (kermisexploitant, circusmedewerker).

Artikel 11 onder g

Vrijstelling van geregeld schoolbezoek wegens gewichtige omstandigheden. Tot 10 schooldagen moet de directeur van een school hier een besluit over nemen. Bij meer dan 10 schooldagen neemt de leerplichtconsulent een besluit. Onder gewichtige omstandigheden verstaat de Leerplichtwet situaties die buiten de wil van de ouders en/of de leerling liggen, bijvoorbeeld ernstige ziekte of overlijden van bloed- of aanverwanten. Goede voorlichting over het verlenen van verlof blijft noodzakelijk, maar ook een eenduidig beleid op de verschillende scholen. Wij adviseren scholen altijd om de regels consequent te volgen en om contact op te nemen met de scholen van andere kinderen uit het gezin om eventuele onduidelijkheid te voorkomen.

Artikel 15

Beroep op vrijstelling wegens het volgen van ander onderwijs. Kinderen en jongeren die vrijstelling hebben voor de volledige leerplicht blijven inzichtelijk tot ze niet meer leer- of kwalificatieplichtig zijn.

Gemeente	Vrijstelling art 5 onder a	Vrijstelling art 5 onder b	Vrijstelling art 5 onder c	Vrijstelling art 15
Dongen	8	1	1	1
Gilze en Rijen	6	2	5	0
Goirle	3	0	7	0
Hilvarenbeek	0	0	0	0
Loon op Zand	6	0	5	0
Oisterwijk	2	0	2	1
Tilburg	47	5	71	4
Waalwijk	14	0	8	1
Totaal	86	8	99	7

(*) De cijfers betreffen de verleende vrijstellingen voor leerlingen die op 31 juli 2019 woonachtig waren in één van de 8 gemeenten.

Thuiszitters

Onder de definitie thuiszitter worden twee groepen geschaard:

1. Leer- of kwalificatieplichtige leerlingen die langer dan 4 weken ongeoorloofd verzuimen (langdurig relatief verzuim).
2. De absoluut verzuimers. Dit zijn leer- of kwalificatieplichtige leerlingen die niet ingeschreven staan op een school en geen vrijstelling van de Leerplichtwet hebben. Zij tellen mee vanaf de eerste dag dat zij niet ingeschreven staan, behalve als er sprake is van een administratieve onvolkomenheid. Dit is bijvoorbeeld in situaties waar de in- en uitschrijving van leerlingen niet op elkaar aansluiten.

Wel of geen thuiszitter bij ziekte

Een leerling die ziek is gemeld is geoorloofd afwezig. De school blijft verantwoordelijk voor het bieden van onderwijs, ook aan de zieke leerling. Ongeacht de duur van de ziekte telt deze leerling niet mee als thuiszitter. Allereerst zijn ouders en school aan zet om het ziekteverzuim te laten eindigen. Van ouders mag een actieve houding verwacht worden om de oorzaak van de ziekte te achterhalen en daar de juiste hulp voor in te zetten. De school stelt samen met de ouders en de leerling een plan op hoe het onderwijs wordt vormgegeven gedurende de afwezigheid door ziekte. Werken ouders onvoldoende mee aan een plan, of is het niet duidelijk in hoeverre de leerling belast kan worden met onderwijs, of zijn er twijfels over de ziekte, dan schakelt de school de GGD-arts in. De GGD-arts kan onderzoek doen naar de ziekte en vaststellen of er sprake is van geoorloofde afwezigheid. Ook kan de arts een beeld geven over de belastbaarheid van een leerling. Geeft de GGD-arts aan dat de leerling geheel of gedeeltelijk de school kan bezoeken, maar blijft de leerling afwezig, dan kan de afwezigheid als ongeoorloofd aangemerkt worden en kan een leerling na 4 weken alsnog als thuiszitter aangemerkt worden. Als de school, ouders en leerling zich niet of onvoldoende inspannen om het ziekteverzuim te stoppen en zo mogelijk onderwijs te volgen, mag de leerplichtconsulent hen daar op aanspreken.

Thuiszitters per gemeente (*)

Gemeente	LRV start schooljaar	Nieuwe gevallen daarna	Langer dan 3 maanden	Verhuisd	18 jaar geworden	Opgelost	Actuele thuiszitters
Dongen	3	3	6	0	0	6	0
Gilze en Rijen	0	3	0	0	0	3	0
Goirle	3	1	4	0	0	4	0
Hilvarenbeek	0	0	0	0	0	0	0
Loon op Zand	0	0	0	0	0	0	0
Oisterwijk	1	2	2	0	1	2	0
Tilburg	3	15	14	0	0	17	1
Waalwijk	0	8	4	1	0	5	2

(*) De thuiszitterscijfers zijn overgenomen uit de leerplichttelling art. 25.

Samenwerkingsvormen

Zorg- en veiligheidshuis

Het Zorg- en Veiligheidshuis Midden-Brabant werkt aan de veiligheid en leefbaarheid in de regio Midden-Brabant, met als doel: minder overlast, criminaliteit en maatschappelijke uitval. Dit doen ze o.a. door professionals te ondersteunen in casussen waar de reguliere hulpverlening niet toereikend is of vastloopt. In het Zorg- en Veiligheidshuis vindt wekelijks het leerplicht-casusoverleg plaats.

Leerplichtcasus overleg (LCO)

Bij dit wekelijkse casusoverleg worden alleen leerplichtzaken besproken. Hierbij wordt gekeken of een jongere naar Halt mag, of dat een proces-verbaal doorgestuurd moet worden naar de Officier van Justitie. De Officier bepaalt dan of de leerling bij de rechter op zitting moet komen (Kantonrechterzitting) of dat hij de zaak zelf afhandelt (zogenoemde TRIP-zitting). Deelnemers zijn: Raad voor de Kinderbescherming, vertegenwoordiger leerplichtconsulenten, Openbaar ministerie (Parket) en jeugdreclassering.

Zorg- en Advies Team (ZAT)

De leerplichtconsulenten nemen deel aan de Zorg Advies Teams (ZAT) van de scholen. In het ZAT worden de jongeren besproken waarover zorgen bestaan. Gezamenlijk wordt afgestemd welke hulp voor de jongere het meest passend is. Het einddoel is het afronden van de schoolcarrière met een diploma. Dit geldt ook voor de afstemming met betrekking tot zorgwekkend ziekteverzuim. De leerplichtconsulent vervult hierin een adviserende rol. Een ZAT bestaat uit zorgcoördinatoren, een medewerker van de GGZ, de jeugdarts van de GGD, schoolmaatschappelijk werk, de leerplichtconsulent, eventueel aangevuld met medewerkers van Sterk Huis, Contour de Twern en andere betrokkenen.

Nieuwe ontwikkelingen

Passend onderwijs

Om ook kinderen die wat meer aandacht of zorg nodig hebben een passende plek te geven die aansluit bij hun mogelijkheden en kwaliteiten, zijn we aangewezen op een goede samenwerking met diverse partijen. Niemand kan dit alleen: een goede aansluiting tussen onderwijs, kinderopvang en jeugd(zorg) is nodig. Sinds 1 augustus 2014 hebben scholen een zorgplicht. Dat betekent dat scholen ervoor verantwoordelijk zijn om elk kind een goede onderwijsplek te bieden. Op de eigen school, eventueel met extra ondersteuning in de klas, op een andere reguliere school in de regio of in het (voortgezet) speciaal onderwijs. Ouders worden nauw betrokken bij het opstellen van het handelingsplan. Om aan alle kinderen daadwerkelijk een goede onderwijsplek te kunnen bieden, vormen reguliere en speciale scholen samen regionale samenwerkingsverbanden. De scholen in het samenwerkingsverband maken afspraken over de ondersteuning aan leerlingen en de bekostiging daarvan. Met passend onderwijs kunnen scholen meer maatwerk bieden aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Leerlingen gaan bij voorkeur naar het regulier onderwijs.

Variawet

Per 1 augustus 2018 is het mogelijk om meer maatwerk in onderwijstijd te bieden voor leerlingen die tijdelijk geen onderwijs kunnen volgen op reguliere po- en vo-scholen. Dat staat in de Variawet. Uitgangspunt is de leerlingen toe te laten groeien naar het volgen van de volledige onderwijstijd. Ze hoeven geen beroep op een volledige vrijstelling te doen (zoals artikel 5 onder a, vrijstelling vanwege lichamelijke of psychische ongeschiktheid). Om een goed onderbouwde beslissing over de onderwijstijd te kunnen nemen dient een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) opgesteld te worden. Hierin moet worden vastgelegd welke ondersteuning wordt geboden en hoe de leerling weer toegroeit naar het volledig aantal uren onderwijs op school. Het bevoegd gezag (directie van de school) vraagt instemming van de onderwijsinspectie. De leerplichtconsulent heeft in principe geen rol bij het toepassen van de Variawet en noteert hierover niets in het leerplichtadministratiesysteem.

Algemene Verordening Gegevensverwerking (AVG)

Sinds 25 mei 2018 is de AVG van toepassing. Een leerplichtconsulent mag geen gegevens verwerken (vastleggen) waartoe hij/zij niet bevoegd is. Dat betekent dat er alleen geregistreerd mag worden als er sprake is van ongeoorloofd verzuim of een beroep op vrijstelling is gedaan.

In geval van ziekteverzuim of schorsing heeft de AVG invloed. Beiden zijn 'geoorloofd' verzuim. Als ouders in verband met ziekteverzuim niet meewerken (zich niet controleerbaar opstellen) informeert de school de ouders. Ze laten dan weten dat zij het vermoeden hebben dat er sprake is van ongeoorloofd verzuim en dat zij de uren die de leerling afwezig is vanaf dat moment als zodanig zullen aanmerken. Er kan dan een melding worden gedaan bij het verzuimloket van DUO.

Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS)

Met ingang van maart 2017 is de nieuwe MAS geïntroduceerd. Deze werkwijze is opgesteld door het Openbaar Ministerie, Raad voor Kinderbescherming, Bureau Halt, Ingrado (branchevereniging van leerplicht en RMC) en de VNG. De focus van de leerplichtconsulent ligt bij deze werkwijze niet meer op het strafrechtelijk opreden zoals in de Strafrechtelijke Aanpak Schoolverzuim (SAS). Er wordt primair ingezet op preventie en vrijwillige hulp. Om het volgen van onderwijs voor zoveel mogelijk leerlingen te realiseren is een gecoördineerde en optimale inzet van alle betrokken partners vereist. De leerplichtconsulenten vervullen een belangrijke schakelrol. Zij onderhouden contact met ouders en school en dragen zorg voor een passende actie op de verzuimmeldingen, voor een goede coördinatie en een optimale inzet van alle (keten)partners.

Verkenning Regionaal Bureau Leerplicht

De aanpak van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten staat in directe verbinding met het bestrijden van jeugdwerkloosheid en de inzet van jeugdhulp. In diverse uitvoeringsprogramma's is dan ook nadrukkelijk de samenwerking met leerplicht en RMC rondom kinderen en jongeren in de praktijk vormgegeven, met respect voor de lokale verschillen binnen de gemeenten. Leerplicht is een specialistische functie met wettelijke mogelijkheden om in een vroeg stadium jongeren en gezinnen met problematiek te signaleren. Dit vraagt specialistische kennis en vaardigheden. De leerplichtfunctie is kwetsbaar als er maar 1 of 2 leerplichtconsulenten zijn. Denk hierbij aan scholing en ontwikkeling, de continuïteit bij uitval door ziekte en het bespreken van complexe casuïstiek. In de afgelopen jaren hebben de gemeenten Loon op Zand, Gilze Rijen en Dongen de leerplichttaken uitbesteed aan de gemeente Tilburg. Goirle voerde alleen het primair onderwijs uit. De andere onderwijssoorten en processen-verbaal werden ook uitbesteed aan de gemeente Tilburg. De overige gemeenten voeren zelf de leerplichttaak uit. Om de kwaliteit van de leerplichtfunctie op niveau te houden is samenwerking noodzakelijk.

Op verzoek van de gemeente Tilburg is een verkenning uitgevoerd naar de gewenste regionale samenwerking bij het bestrijden van schoolverzuim, in relatie tot de regionale samenwerking in het sociaal domein. Het verkennend onderzoek is uitgevoerd in de periode augustus 2018 tot en met november 2018 en het rapport is opgeleverd in februari 2019.

Actiepunten leerplicht schooljaar 2019-2020

Pilot preventieve aanpak schoolverzuim

Wanneer een jongere regelmatig, zorgwekkend of langdurig ziek is, wordt gesproken van ziekteverzuim. Een hoog ziekteverzuim kan een voorbode zijn van dreigende schooluitval. Daarom wordt volgend schooljaar op 12 vo-scholen gestart met de pilot 'Preventieve Aanpak Schoolverzuim'. Als school vindt dat er sprake is van zorgwekkend ziekteverzuim, kan er een zorgmelding worden gedaan via DUO. De GGD-arts kan de jongere en ouders/verzorgers oproepen voor een gesprek. Mochten ouders/verzorgers met de jongere geen gehoor geven aan deze oproep, dan kan de leerplichtconsulent ingeschakeld worden.

Doelstelling is om jongeren tijdig te helpen bij een sluitende aanpak onderwijs en (indien nodig) een goed (tijdelijk) zorgtraject. Daarnaast is het van belang dat jongeren eerder in beeld komen die vanwege een hoog ziekteverzuim veel onderwijsuren missen en daardoor vaak vastlopen tijdens hun schoolcarrière. Dit moet voorkomen worden. Daarnaast zal worden onderzocht of in samenwerking met het samenwerkingsverband, sociaal domein en passend onderwijs meer maatwerktrajecten kunnen worden aangeboden aan jongeren die zorg nodig blijken te hebben (naast of in plaats van school).

Regionalisering

Na de verkenning en het onderzoek naar de gewenste regionale samenwerking bij het bestrijden van schoolverzuim, wordt in het volgend schooljaar gewerkt aan de definitieve uitwerking van de juridische, organisatorische, financiële en personele consequenties van samenwerken.

Verbeteren samenwerking GGD, IMW en Leerplicht

In schooljaar 2019-2020 zal leerplicht samen met de GGD en IMW gaan zoeken naar mogelijkheden ter verbetering van de samenwerking. Er zullen een drietal bijeenkomsten worden georganiseerd waarbij verwachtingen, kaders en werkwijzen de revue passeren. Het einddoel is het creëren van een stabiele, stevige driehoek waarbinnen de jongere of het kind centraal staat.

Wijkgericht werken

"Een gezond en gelukkig Tilburg begint in de wijk". Dit vraagt om een wijkgerichte aanpak. In schooljaar 2019-2020 zal team LP/RMC starten met het wijkgericht werken. Zo zal in iedere wijk met een 'Jongeren Tafel', een vaste leerplichtconsulent aansluiten als aanspreekpunt. Ook zal er nauwer samengewerkt gaan worden met de wijkregisseurs.

Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC)

Taken RMC

De RMC-functie omvat drie taken die vastgesteld zijn in wetgeving:

1. Een sluitende melding en registratie van alle jongeren tussen 18 en 23 jaar die niet op school zitten en nog geen startkwalificatie behaald hebben.
2. Benaderen en zorgdragen voor begeleiding van jongeren die zijn uitgevallen, gericht op terugleiden naar school, naar werk of een combinatie daarvan.
3. Coördineren en initiëren van samenwerking tussen alle belangrijke partijen die te maken hebben met deze jongeren en het onderhouden van dit netwerk.

RMC-wetgeving

Jongeren tot 23 jaar die school hebben verlaten zonder in het bezit te zijn van een startkwalificatie zijn voortijdig schoolverlaters (vsv'ers). Gemeente Tilburg is aangewezen als contactgemeente voor RMC regio 35 Midden-Brabant. Dit betekent dat de gemeente Tilburg de regie heeft en de bekostiging voor de omliggende gemeenten ontvangt die vanuit de Rijksoverheid voor het voortijdig schoolverlaten wordt betaald. Hier staat tegenover dat de gemeente Tilburg het initiatief moet nemen in de bestrijding van het voortijdig schoolverlaten.

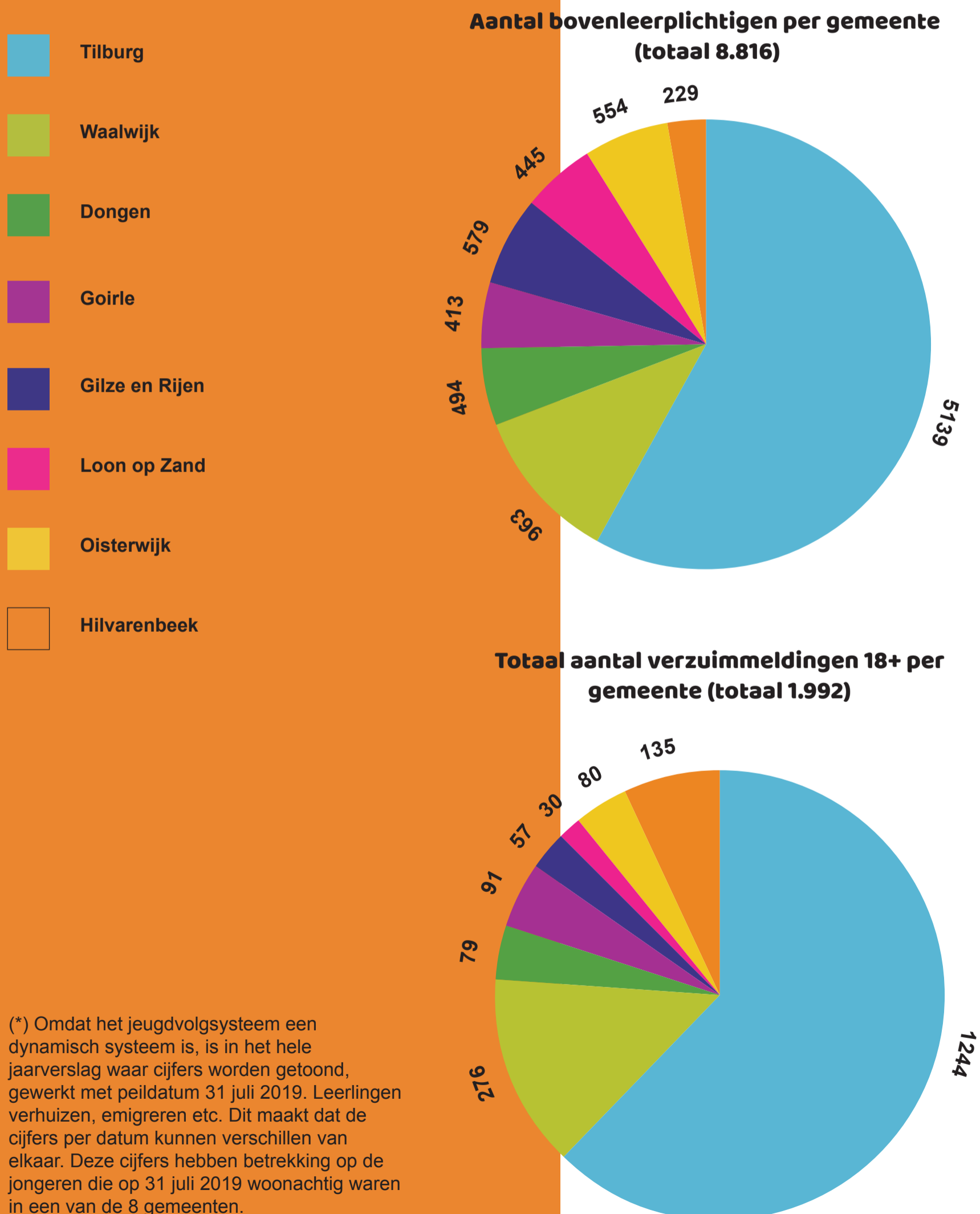

Verzuim 18+

Gebleken is dat verzuim een eerste signaal is van voortijdig schoolverlaten. Voor jongeren ouder dan 18 jaar zonder startkwalificatie, moet ongeoorloofde afwezigheid van een termijn van vier weken aaneengesloten bij DUO worden gemeld.

In Midden Brabant is samen met de schooldirecteuren de afspraak gemaakt om voor 18+ jongeren dezelfde meldmomenten aan te houden als voor 18- jongeren, dus te melden bij 16 uur ongeoorloofd verzuim binnen 4 aangesloten lesweken en bij 25 uur ongeoorloofd verzuim en/of te laat komen gedurende het schooljaar.

De RMC trajectbegeleiders bespreken met verzuimcoördinatoren van school de verzuimende leerlingen, voeren indien nodig gezamenlijk gesprekken, geven voorlichting, en maken onderdeel uit van de zorgadviesteams binnen de scholen om te voorkomen dat leerlingen van 18+ verzuimen en/of uitvallen.

Voortijdig schoolverlaters

Jongeren gaan de arbeidsmarkt en de samenleving met meer zekerheid tegemoet met een startkwalificatie op zak. Het geeft hen een goede uitgangspositie om zich later verder te ontwikkelen. Bestrijden van schooluitval betekent veelal het tegengaan van maatschappelijke uitval. Jongeren met een startkwalificatie zijn later minder vaak werkloos en maken minder gebruik van zorg dan mensen zonder startkwalificatie. Scholing geeft jongeren bovendien een gevoel van status en zelfvertrouwen. Dit voorkomt in veel gevallen dat ze met de verkeerde mensen in contact komen, zoals loverboys, drugsdealers of in de criminaliteit belanden.

Uitval van jongeren heeft verschillende oorzaken. De diversiteit van redenen van uitval zoals verslaving, schulden, psychische problemen, hoogbegaafdheid, autisme, zwangerschap, verkeerde studiekeuze of een opleiding die tegenvalt vraagt om maatwerk. Met name in het eerst jaar zijn er veel uitvallers bij het mbo. Ook hebben niet alle jongeren de cognitieve en/of sociale capaciteit om een startkwalificatie te halen.

Hoe dichter bij de doelstelling, hoe complexer de problemen vaak zijn waarmee een jongere te maken heeft. De 'harde kern' is inmiddels bereikt en er is geen tovermiddel. Alleen een integrale aanpak waarbij de jongere centraal staat, werkt!

Jongeren die geen startkwalificatie hebben behaald en geen inschrijving hebben bij een school, ouder dan 18 jaar zijn, worden door de RMC-trajectbegeleiders van de gemeente Tilburg benaderd. Zij begeleiden de jongeren naar school, werk en/of zorg. De trajectbegeleiders gaan met deze jongeren in gesprek, bieden trajectbegeleiding aan en schakelen of werken samen met (keten)partners zoals bijvoorbeeld Werk & Inkomen, schuldhulpverlening, het jongerenwerk en het Jongerenpunt. Ook biedt RMC jongeren de mogelijkheid een beroepskeuze-, capaciteiten- en/of interesstest te maken. Mocht een wat intensievere begeleiding nodig zijn, dan kunnen jongeren deelnemen aan het door RMC ontwikkelde Boost013-programma.

Oud voortijdig schoolverlaters

Naast de voortijdig schoolverlaters zijn er ook oud voortijdig schoolverlaters. Een andere benaming is continuerend voortijdig schoolverlaters. Een oud voortijdig schoolverlater is een voortijdig schoolverlater die vóór het lopende schooljaar 2018-2019 is uitgevallen zonder startkwalificatie en niet is teruggekeerd naar school. Vaak zijn dit jongeren die zich na het behalen van een diploma in het voortgezet onderwijs niet hebben ingeschreven voor een vervolgopleiding, maar zijn gaan werken. Ook deze groep jongeren worden actief door de RMC-trajectbegeleiders benaderd.

Jongeren in kwetsbare positie

Tot slot is er de groep jongeren in kwetsbare positie. Jongeren zijn vaak kwetsbaar wanneer zij de overstap maken vanuit het praktijkonderwijs, het voortgezet speciaal onderwijs, het vmbo (basisberoepsgerichte leerweg) en de entreeopleiding naar het (vervolg) mbo of de arbeidsmarkt. Het is van belang dat partijen die betrokken zijn bij deze overstap deze jongeren goed in beeld hebben en duidelijke afspraken maken met elkaar om ervoor te zorgen dat de overstap naar vervolgonderwijs of de arbeidsmarkt soepel verloopt.

Afgehandelde trajecten RMC schooljaar 2018-2019(*)

Afgehandelde trajecten RMC onderwijs gerelateerd	VSV	Oud-VSV	Jongeren in kwetsbare positie
Opleiding	1352	513	159
Inschrijving hoger onderwijs	6	0	0
Startkwalificatie behaald	767	63	0
Taalonderwijs/inburgering	60	22	0
Plaatsing mislukt	210	0	0
Niveau 2 niet haalbaar	7	4	0
Totaal	2395	602	159

Afgehandelde trajecten RMC werk gerelateerd	VSV	Oud-VSV	Jongeren in kwetsbare positie
Werk	0	0	82
Tijdelijk werk	542	171	5
Werk en interne opleiding	8	0	0
Totaal	550	171	87

Afgehandelde trajecten RMC dagbesteding gerelateerd	VSV	Oud-VSV	Jongeren in kwetsbare positie
Deelname dagbesteding	0	0	74
Totaal	0	0	74

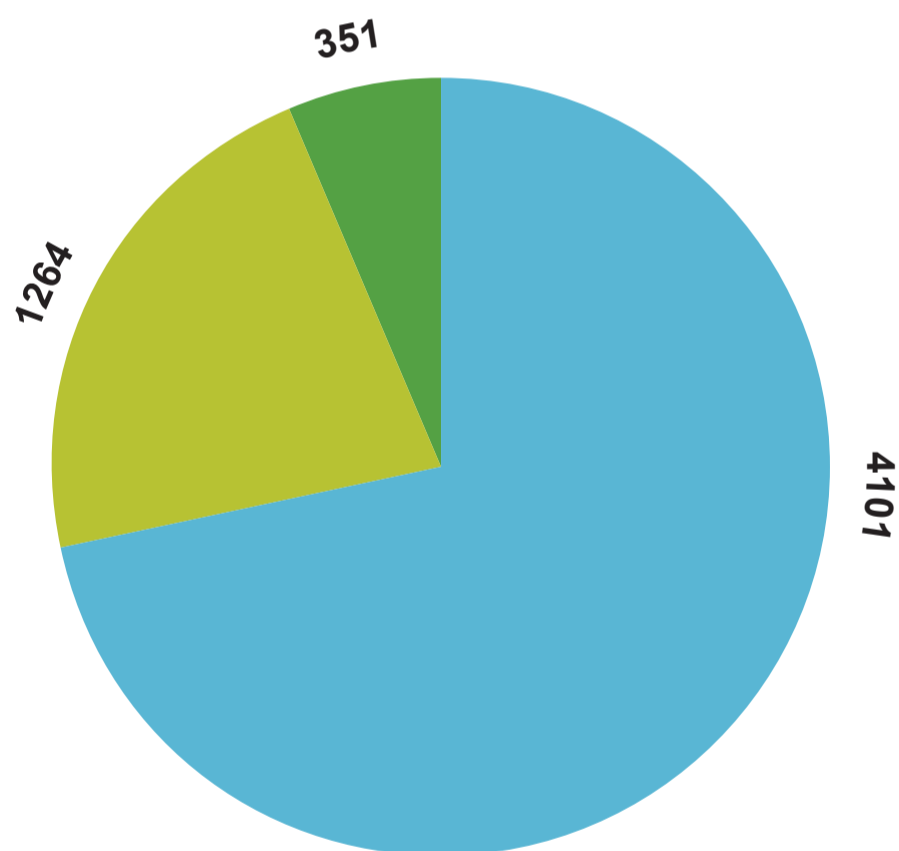
Afgehandelde trajecten RMC uitkering gerelateerd	VSV	Oud-VSV	Jongeren in kwetsbare positie
Wajong	6	11	0
WWB	54	30	0
Totaal	60	41	0

Afgehandelde trajecten RMC zorg gerelateerd	VSV	Oud-VSV	Jongeren in kwetsbare positie
Tijdelijke hulpverlening/zorg	108	21	4
Zorg	10	6	0
Totaal	118	27	4

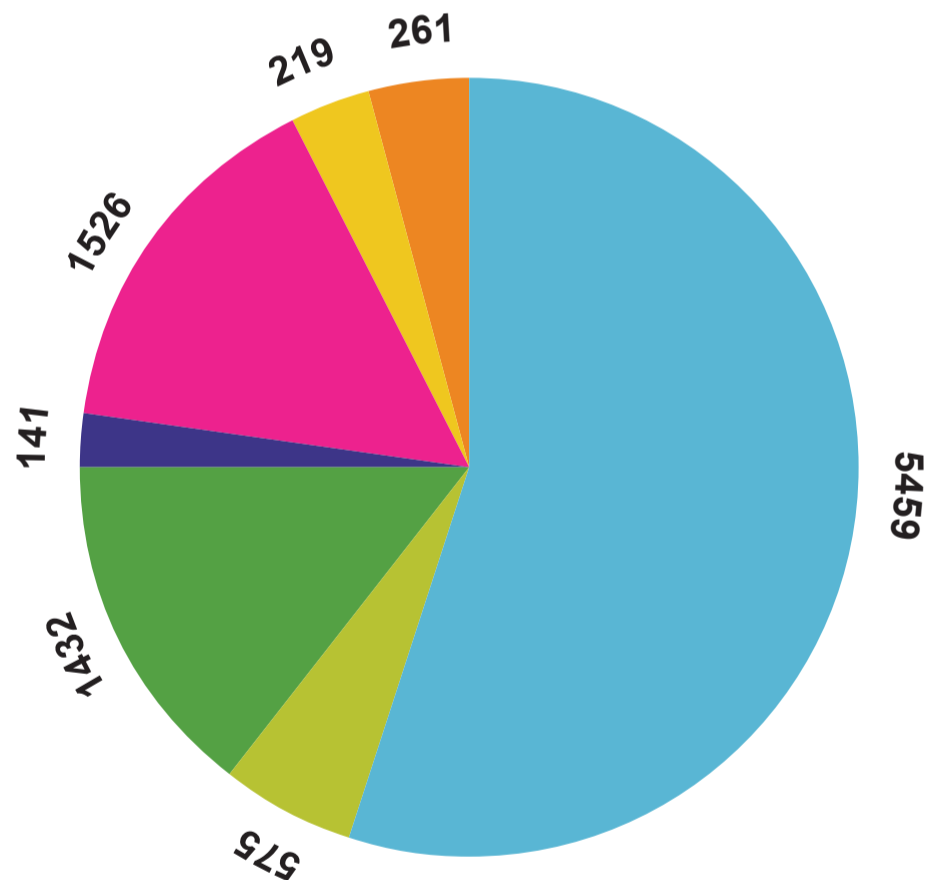
Afgehandelde trajecten RMC overigen	VSV	Oud-VSV	Jongeren in kwetsbare positie
Nu niet willer	94	26	0
Niet bemiddelbaar	9	7	0
Niet bereikbaar	131	36	2
Verhuisd	713	23	20
> 23 jaar	0	0	7
Uitgeprocedeerde asielzoeker	31	330	0
Detentie	0	1	0
Totaal	978	423	27

(*) In de tabellen staan alleen de afgehandelde trajecten vermeld en niet de openstaande, lopende trajecten.

Afgehandelde trajecten RMC 2018-2019
(totaal 5.716)

Aantal contactmomenten team RMC
(totaal 9.613)

RMC cijfers

De RMC-cijfers zijn afkomstig uit de RMC factsheet convenantjaar 2018-2019, nieuwe voortijdig schoolverlaters. Dit zijn voorlopige cijfers, uitgave maart 2020 (te vinden op de site van duo.nl onder onderwijsdata, publicaties, factsheets voortijdig schoolverlaten, RMC 2016-2017, 2017-2018 en 2018- 2019, regio 35).

Landelijk is in schooljaar 2018-2019 een stijging van het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters zichtbaar. Nader landelijk onderzoek moet uitwijzen of de aantrekkende arbeidsmarkt, verkeerde studiekeuze of multiproblematiek hier de oorzaak van zijn. In onze regio zien we in afwijking van de landelijke ontwikkeling in 5 gemeenten een lichte daling van het aantal nieuwe vsv'ers. Ook in Tilburg is een lichte daling te zien, al blijft het percentage van de gemeente Tilburg wel boven het landelijk gemiddelde uitkomen. Alleen de gemeente Oisterwijk heeft een significantie stijging van het aantal vsv'ers. Deze stijging lijkt verklaard te kunnen worden uit de instroom van nieuwkomers ingeschreven in de gemeente in verband met de aanwezigheid van het AZC. Tilburg heeft in vergelijking tot andere gemeenten relatief meer alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV) opgenomen, die de vsv- cijfers mogelijk negatief beïnvloeden.

Landelijk

Schooljaar	VSV%
2016-2017	1,75
2017-2018	1,91
2018-2019	2,01

Regio 35

Schooljaar	VSV%
2016-2017	2,14
2017-2018	2,27
2018-2019	2,28

Gemeente Dongen

Schooljaar	Deelnemers	VSV'ers	VSV%	Landelijk VSV%
2016-2017	2163	33	1,53	1,75
2017-2018	2129	38	1,78	1,91
2018-2019	2061	39	1,89	2,01

Gemeente Gilze en Rijen

Schooljaar	Deelnemers	VSV'ers	VSV%	Landelijk VSV%
2016-2017	2177	30	1,38	1,75
2017-2018	2164	37	1,71	1,91
2018-2019	2108	34	1,61	2,01

Gemeente Goirle

Schooljaar	Deelnemers	VSV'ers	VSV%	Landelijk VSV%
2016-2017	1789	29	1,62	1,75
2017-2018	1822	32	1,76	1,91
2018-2019	1848	35	1,89	2,01

Gemeente Hilvarenbeek

Schooljaar	Deelnemers	VSV'ers	VSV%	Landelijk VSV%
2016-2017	1369	8	0,58	1,75
2017-2018	1336	11	0,82	1,91
2018-2019	1343	10	0,74	2,01

Gemeente Loon op Zand

Schooljaar	Deelnemers	VSV'ers	VSV%	Landelijk VSV%
2016-2017	1879	27	1,44	1,75
2017-2018	1857	32	1,72	1,91
2018-2019	1813	27	1,49	2,01

Gemeente Oisterwijk

Schooljaar	Deelnemers	VSV'ers	VSV%	Landelijk VSV%
2016-2017	2173	32	1,47	1,75
2017-2018	2160	41	1,90	1,91
2018-2019	2164	62	2,87	2,01

Gemeente Tilburg

Schooljaar	Deelnemers	VSV'ers	VSV%	Landelijk VSV%
2016-2017	15501	439	2,83	1,75
2017-2018	15424	411	2,66	1,91
2018-2019	15367	406	2,64	2,01

Gemeente Waalwijk

Schooljaar	Deelnemers	VSV'ers	VSV%	Landelijk VSV%
2016-2017	3639	60	1,65	1,75
2017-2018	3618	91	2,52	1,91
2018-2019	3582	77	2,15	2,01

Actiepunten RMC schooljaar 2019-2020

Versterken samenwerking regiogemeenten

Volgend schooljaar zullen RMC-trajectbegeleiders de regiogemeenten van regio 35 gaan bezoeken. Samen met deze regiogemeenten zullen vaste momenten in de week of maand worden ingepland voor gesprekken met jongeren en/of medewerkers van de desbetreffende gemeente. Iedere regiogemeente krijgt een vaste RMC-trajectbegeleider toegewezen als vraagbaak, aanspreekpunt en gespreksvoerder.

Dienstverlening jongeren in kwetsbare positie

Jongeren in kwetsbare positie worden niet meegenomen in de landelijke en regionale vsv-cijfers. Toch verleent het RMC-team meer diensten dan wettelijk wordt voorgeschreven, immers 'Iedere jongere telt!'. Naast het monitoren en registreren worden gesprekken gevoerd, adviezen gegeven en worden kwetsbare jongeren naar het juiste loket toegeleid. In schooljaar 2019-2020 zullen diverse werkprocessen worden geoptimaliseerd.

Jonge nieuwkomers

Jonge nieuwkomers vallen relatief vaak uit. Dit heeft onze aandacht. Vanaf schooljaar 2019-2020 wordt aan deze groep jongeren dezelfde RMC-dienstverlening geboden als aan de jongeren in kwetsbare positie. Er zal voor dit schooljaar een subsidie worden verstrekt aan de Toekomstacademie. Gemeente Tilburg is in gesprek met Onderwijsgroep Tilburg, het Schakelcollege en het Praktijkcollege om deze jongeren te bewegen tot een beter passende onderwijskeuze.

